

Het censuurgerichte, multiculturele en inzakkende West-Europa kan best een vleugje Trumpisme gebruiken

Posted on 1 januari 2026 by Derk Jan Eppink

De klad zit in de Atlantische relatie. De VS en de EU kunnen wederzijdse ergernis, wrevel en aversie nog maar moeilijk onderdrukken. Vooral de achterban van Donald Trump, de *Make America Great Again*-beweging (MAGA), geldt in Europa als een genootschap 'gekken'. Het is een woelig, twistziek gezelschap in het grensgebied van het Amerikaans conservatisme en populisme. Tegelijk is het Trumps electorale ruggengraat, onmisbaar voor de *midterm*-verkiezingen in november.

De MAGA-beweging (christelijk, pro-leger en '*America First*') heeft weinig gemeen met Europa (seculier, multicultureel, anti-Amerika). Al geldt dat niet voor Oost-Europa!

Victor Davis Hanson (72) publiceerde op 11 december 2025 een opinieartikel op de MAGA-website 'American Greatness' onder de titel '*Cry the beloved Europe*'. Hanson is classicus, militair historicus en *fellow* bij het Hoover Instituut aan de

Stanford-universiteit. Hij publiceerde boeken over de Peloponnesische Oorlog (Sparta versus Athene), maar ook over de impact van oorlog op de Westerse geschiedenis.

Permanent verval

In '*Cry the beloved Europe'* zette hij de kloof tussen (conservatief) Amerika en (West)-Europa uiteen: 'Europeanen zijn verbitterd omdat Amerikanen hun sociale uitkeringenmaatschappij bekritiseren. Zij raken vooral geërgerd bij het kwetsende idee dat Amerika mogelijk constructief advies heeft. Amerikanen daarentegen zijn bezorgd dat Europa niet alleen stagneert, maar op een traject van permanent verval zit, met grote gevolgen voor de rest van de westerse wereld'.

Hanson stelt dat (West)-Europa ontkerstent, terwijl migranten een andere cultuur meebrengen, die niet assimileert maar segregeert. 'Te veel migranten zien Europa als een cultureel decadente plek die zij ironisch genoeg niet wensen te verlaten.' Naast de culturele reden van verval ziet hij een economische: 'het groene fanatisme'. 'Populaire Europese exportartikelen zijn niet-competitief, terwijl de Europese middenklasse in de armoede glijdt'.

Vervolgens vraagt Hanson zich af: 'Wat gebeurt er als het betweterige en narrige Europa de Amerikaanse analyse en prognose afwijst? Amerika zal beslissen dat het zich – als NAVO-leider – niet langer kan veroorloven Europese grenzen te verdedigen omdat het al moeite genoeg heeft de eigen grenzen te beveiligen.'

Concluderend: 'Europa wordt in toenemende mate socialistisch, censuurgericht, pacifistisch, multicultureel, atheïstisch en groen. Daarentegen ondergaat Amerika een contrarevolutie voor een kleinere overheid, minder regels, meer fossiele brandstoffen, een sterker leger, minder woke, beveiligde grenzen, alleen legale immigratie en hernieuwd geloof. Slechts één van deze twee concurrerende wegen zal de crisis van de westerse beschaving doorstaan'.

Twee polariserende kampen

Het kernland van MAGA is het hartland van Amerika; het buitenland is 'Verweggistan'. Aan de oost- en westkust domineren meer wereldse Amerikanen, doorgaans Democraten. Politiek Amerika herbergt twee polariserende kampen,

maar Trump werd president door stemmen te winnen in de achterban van de Democraten, zelfs onder Latino's en zwarte kiezers.

Cultureel en politiek is er evenmin één Europa. MAGA-kritiek treft niet Midden- en Oost-Europa dat pro-Amerikaans is, tradities in stand houdt en religie levend. Een land als Polen is het vaker eens met Amerika dan met de EU. Dat geldt ook voor Hongarije, Slowakije, Bulgarije en Tsjechië. De kernkritiek in de MAGA-analyse concentreert zich op drie landen: Duitsland, Frankrijk en Groot-Brittannië. Duitsland gaat economisch en cultureel richting verval door illegale immigratie, klimaatbeleid en de-industrialisering. Frankrijk is feitelijk failliet; de regering van Sébastien Lecornu financiert de Franse staat met noodwetjes. Als er nu verkiezingen in Groot-Brittannië zouden zijn, zou Nigel Farage *prime minister* worden, in een *landslide*.

Recente cijfers bewijzen de trend die Hanson aangeeft. Zie de groeicijfers van het derde kwartaal van 2025: Amerika plus 4,3 procent, Duitsland plus 0 procent, Frankrijk plus 0,3 procent, Groot-Brittannië plus 0,1 procent, de Eurozone plus 0,3 procent. Maar: Polen plus 3,8 procent! Het zal overigens niet lang duren of de Poolse economie haalt de Britse in.

In 2015 vertegenwoordigden de VS 24 procent van het wereldwijde bbp, de EU 23 procent. In 2025 scoorde de VS 24 tot 26 procent en was het aandeel van de EU gekelderd naar 13 tot 15 procent. China sprong van 6,9 procent in 2015 naar 20 procent in 2025. De politieke belangen volgen altijd de economische. De Amerikaanse focus verschoof onvermijdelijk van Europa naar Azië.

Tussen de VS en Europa bestonden ook in het verleden steeds fricties. Het Amerikaanse optreden in Vietnam leidde tot grootscheepse demonstraties in West-Europese hoofdsteden. De Republikeinse president Ronald Reagan oogstte protesten tegen de plaatsing van kruisraketten. Reagan werd echter in 1984 herkozen met een *landslide* omdat de Amerikaanse economie een groei kende van maar liefst 6,8 procent. Dat is precies wat Trump beoogt in november bij de *midterms*: zijn economische plus van 4,3 procent is een politieke opsteker.

Machtspolitiek als vanouds

Ook tijdens de Irak-oorlog waren er grote spanningen tussen de regering-Bush en Europa, met Frankrijk en Duitsland voorop. De Amerikaanse minister van Defensie, Donald Rumsfeld, ontwaarde al een '*old and new Europe*'. Toch is er nu een verschil

met die periode. Na de val van de Berlijnse Muur in 1989 was de Koude Oorlog voorbij, en werd het 'einde van de geschiedenis' afgekondigd. De EU werkte prettig samen met Democratische presidenten als Bill Clinton en Barack Obama, met als doel een 'op regels gebaseerde internationale orde'. Diplomatiek overleg volstond, want er waren geen vijanden meer. Het leek de ideale wereld: zonder macht, als een spontane orde van vegetarische probleemwolven. Dat was uiteraard een illusie: politiek draait altijd om macht en harde belangen, zeker de internationale. Het begrip 'vriendschap' is altijd tijdelijk en relatief.

Met de komst van Donald Trump, die voor het eerst werd beëdigd in januari 2017, schakelde Amerika over op machtspolitiek zoals vanouds. Dat betekende een mentale kentering voor West-Europa. Niet voor Rusland, dat machtspolitiek uit de negentiende eeuw nooit heeft verlaten, noch voor het rijzende China, waar diverse keizerdynastieën duizenden jaren lang zorgen voor afwisseling tussen chaos en centralisme. Dat laatste beheerst de in 1949 aangetreden 'rode dynastie' tot in perfectie. En alle ogen op Taiwan.

West-Europa is dus de '*odd man out*', met drie grote landen in (zelfgemaakte) crises. Brussel kan de hedendaagse machtspolitiek niet aan omdat het uitgaat van moralisme en selectieve pedanterie. De economische stagnatie maakt Europa kwetsbaar, en 'bondgenoot' Amerika maakt er gretig gebruik van en leest West-Europa de les.

Zo trok de EU de grote broek aan met de Digital Services Act (DSA) die de EU digitaal op de wereldkaart moest zetten. Amerikaanse *big tech*– bedrijven, zoals Google en Apple, moesten het ontgelden met miljardenboetes. Margrethe Vestager, de Deense EU-Commissaris voor Mededinging, beloofde plechtig dat DSA geen instrument zou worden voor censuur van sociale media, zoals Twitter, nu X.

Haar opvolger, de Fransman Thierry Breton, dacht er anders over en stuurde in augustus 2024 een brief op poten aan X-eigenaar Elon Musk. Breton verkeek zich want Trump werd kort daarna opnieuw president. En Musk diens adviseur, zij het kortstondig. Breton vertrok, na een fikse ruzie met Ursula von der Leyen, en de regering-Trump trakteerde hem onlangs op een inreisverbod.

Censuur produceert oogkleppen

Breton blies hoog van de toren, maar welk Europese ondernemer of bedrijf kan Musk en X evenaren, laat staan Google of Apple? De concurrentie van Silicon Valley zit niet in Europa, maar in China. In Amerika krijgen vernieuwende bedrijven de ruimte; in Europa verstikken ze in regulering en vertrekken. Kan Europa zichzelf militair verdedigen, zonder Amerika? Nee. Dat zal de MAGA-achterban overigens weinig interesseren. Voor hen is er één 'buitenland': Israël, dat zij beschouwen als 51ste staat van de VS.

Europa herstelt evenmin door censuur van sociale media. Censuur produceert oogkleppen om het democratische blikveld te vrijwaren van 'slecht nieuws'. Vrijheid is het remedium en van kritiek moet je proberen te leren. Wellicht doet dat 'vervelende' Amerika en paar dingen die in Europa navolging verdienen.

Wynia's Week** verschijnt 156 keer per jaar en wordt **volledig mogelijk gemaakt** door de donateurs. Doet u mee, ook in het nieuwe jaar? **Doneren kan zo**. **Hartelijk dank!